

A MetaMorpho fordítóprogram projekt 2005-ben

Tihanyi László

MorphoLogic
1126 Budapest Orbánhegyi út 5.
tihanyi@morphologic.hu

Kivonat: Az előadásban három témát érintenék. Egyrészt beszámolnék a fordítóprogram projekt 2005-ös évben elért eredményeiről és az ehhez szükséges fontosabb fejlesztésekről a MorphoLogicon belül. Másodikként ismertetném a konzorcium keretében folyó magyar-angol projekt első évében történt eseményeket. Harmadrészt beszámolnék a MetaMorpho alapú fordítószoftverek (MoBiCAT, MorphoWAP) elsőéves tapasztalatairól. Ez a cikk folytatása a 2003-as és 2004-es MSZNY konferencián elhangzott projekt beszámolóknak [1],[2], és összefoglalja a 2005-ös év legfontosabb fejlesztéseit.

1 Programfejlesztések

Idén ősszel, a projekt hatodik évében született meg az első hagyományos MetaMorpho fordítóprogram termék a MorphoWord. A program a Microsoft Word szövegszerkesztőbe integrálódik. Már nem szolgáltatásként, hanem hagyományos dobozos terméként jelent meg. Két változatban készült el, az egyfelhasználós alapverzió mellett született egy intézményeknek szánt hálózatos megoldás is, amelyhez bővíthető adatbázis tartozik.

A programfejlesztéseket MorphoWorddel kapcsolatos teendők töltötték ki. A MetaMorpho motor Word integrációját biztosító MorphoWord modulok mellett számos járulékos fejlesztést is el kellett végezni. Kiemelendő a szoftvervédelem, az alapváltozatot internetes aktiválással, a profi változatot hardverkulcsos védelemmel láttuk el. Sokat fejlődött a szabályépítő felhasználói felülete és funkcionalitása, különválasztottuk a termékbe épített és fejlesztői változatokat.

Itt néhány példán keresztül bemutatnám a MorphoWord alap és Pro változatainak használatát.

2 Nyelvészeti fejlesztések

Az idei évben a nyelvészeti munka elsősorban a magyar-angol fejlesztésekre irányult.

A 2005 elején elindult a MetaMorpho alapú, NKFT által támogatott magyar-angol fordítóprogram projekt a MTA Nyelvtudományi Intézetével és a Szegedi Tudományegyetem Informatikai Tanszékcsoportjával közös együttműködésben. Az

év eredménye, hogy a meglévő eszközeinket és erőforrásainkat a projektbe importáltuk, és jelentős lépéseket tettünk abba az irányba, hogy ezekből egy valóban működő robusztus fordítót hozunk létre. A munkamegosztásban a magnyelvtan és a szabályok felcímkezését végző konverter program fejlesztése, valamint a morfológia karbantartása maradt a MorphoLogicnál, az igei vonzatkeretek fordítása és a működtetéséhez szükséges felcímkezése a Nyelvtudományi Intézet, a névszói szerkezetek fordítása és szemantikai jegyekkel történő ellátása az SZTE feladata lett. A nyelvi tartalom fejlesztéséről Merényi Csaba tart külön előadást [3].

Az angol-magyar fejlesztések idén kisebb ráfordítással folytak. Elsősorban a MoBiCAT felhasználók visszajelzéseiben szereplő nyelvi problémákat orvosoltuk.

3. A fordítóprogram első évének értékelése

A MoBiCAT szolgáltatás első évét a felhasználók számának függvényében és a használati szokásokat kutató kérdőívre adott válaszok alapján értékelhetjük. A gyors és személyes támogatásnak köszönhetően a MoBiCAT ma nem túl nagyszámú, de stabil, és a visszajelzések alapján elégedett felhasználói körnek örvend. Hasonló állapítható meg az ingyenes MorphoWAP szolgáltatásról is.

3. Tervek

Jövő évi terveink között elsődleges célként szerepel a magyar-angol fordítóprogram termékesítése. Egy GVOP finanszírozású pályázati projekt keretében kontrolált nyelvi környezet kialakítása angol fordításra szánt magyar nyelvű dokumentumok ellenőrzéséhez. A fordítóprogram integrálása különféle fordítómemóriákba. A nyelvi hasonlóság elvén működő intelligens fordítómemória továbbfejlesztése és integrálása fordítómemóriákba. Az angol-magyar fordítóprogram jelentésegyértelműsítő adatbázisának bővítése a leggyakoribb többértelmű angol szavakra, és a rendszer működésbe állítása.

Referenciák

1. Tihanyi László: A MetaMorpho projekt története. *I. MSzNy, Szeged (2003)*
2. Tihanyi László: A MetaMorpho projekt 2004-ben. *II. MSzNy, Szeged (2004)*
3. Merényi Csaba: A MetaMorpho magyar-angol gépi fordító rendszer igei vonzatkereteit működtető nyelvtan *III. MSzNy, Szeged (2005)*